

**ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ
«НАВЧАННЯ БЕЗ КОРДОНІВ» (Канада)**

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «СОБОРНІСТЬ» (Україна)

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)**

**ЛУГАНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ (Україна)**

**МБО «КОНСОРЦІУМ ІЗ УДОСКОНАЛЕННЯ
МЕНЕДЖМЕНТ-ОСВІТИ В УКРАЇНІ» (СЕУМЕ) (Україна)**

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА (Україна)**

**ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ» (Україна)**

БАКИНСЬКИЙ ІСЛАМСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Азербайджан)

УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)

ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Польща)

*Присвячується 80-річчю діяльності
Луганського ОІППО*

**Актуальні питання, проблеми та перспективи
розвитку гуманітарного знання у сучасному
інформаційному просторі: національний
та інтернаціональний аспекти**

**Збірник наукових праць
(за матеріалами XVIII Міжнародної
науково-практичної конференції
30-31 травня 2019 року)**

За загальною редакцією д.філос.н. Журби М.А.

Канада – Сербія – Азербайджан – Польща – Україна

УДК 3(045)

ББК60Я43

Ф 56

Рекомендовано до друку Вченою радою Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 4 від 21 червня 2019 р.)
Редакційна колегія:

- Бохонкова Ю.О., доктор психологічних наук, професор, СНУ ім. В. Даля (Україна)
Гужва О.П., доктор філософських наук, професор УкрДАЗП (Україна)
Гасанли Г.Б., доктор філософії з богословських наук, професор БГУ (Азербайджан)
Алієва С.Н., кандидат соціологічних наук, викладач БДУ (Азербайджан)
Алієва Я.Н., кандидат соціологічних наук, доцент БДУ (Азербайджан)
Арслан Ц.Х., Ph.D., професор, Університет ім. Неджметтин Ербакана (Туреччина)
Драчук О.П., кандидат медичних наук, доцент ВНМУ ім. М.І. Пирогова (Україна)
Єременко О.М., доктор філософських наук, професор, голова ГО «Соборність» (керівник), (Україна)
Журба М.А., доктор філософських наук, професор, голова ГО «Соборність» (керівник), (Україна)
Журба А.М., кандидат психологічних наук, доцент МАУП (Україна)
Зевацька Н.Є., доктор психологічних наук, професор СНУ ім. В. Даля (Україна)
Йованович Предраг, професор Університету м. Ніш (Сербія)
Калько І.В., кандидат педагогічних наук, доцент ЛОІППО (Україна)
Карабасак Н.Н., Ph.D., доцент, Університет ім. Реджепа Тайіпа Ердогана (Туреччина)
Касьянова О.В., кандидат педагогічних наук, доцент ЛОІППО (Україна)
Касьянова В.О., кандидат економічних наук, доцент ІХП СНУ ім. В. Даля (Україна)
Короткова О.О., кандидат історичних наук, доцент СНУ ім. В. Даля (Україна)
Кравчук О.О., доктор юридичних наук, доцент, зав. кафедри господарського та адміністративного права КДП ім. Ігоря Сікорського (Україна)
Кузьміченко І.О., кандидат філософських наук, доцент ДЗ «АДМУ» (Україна)
Москальова Л.Ю., доктор педагогічних наук, професор МДПУ (Україна)
Павлов С.В., кандидат географічних наук, доцент ДЗ «АДМУ» (Україна)
Пагава О.В., кандидат психологічних наук, доцент ЛОІППО (Україна)
Поліщук О.П., доктор філософських наук, професор ЖДУ ім. І. Франка (Україна)
Польовий М.А., доктор політичних наук, професор ДонНУ імені Василя Стуса (Україна)
Радченко О.В., доктор наук з державного управління Поморської Академії в Слупську (Польща)
Сапєнько Р., доктор габлітований, професор Зеленогурського університету (Польща)
Сабадаш Ю.С., доктор культурології, професор МДУ (Україна)
Савонова Г.І., кандидат філософських наук, старший викладач ЛОІППО (Україна)
Свінцицька О.І., кандидат філософських наук, доцент ЖДУ ім. І. Франка (Україна)
Старостенко Т.М., кандидат філолог. наук, доцент ХНПУ ім. Т.С. Шевченка (Україна)
Талишинський Е.Б., кандидат політичних наук, доцент БГУ (Азербайджан)
Устименко-Косоріч О.А., доктор педагогічних наук, професор СДПУ ім. Я.С. Макаренка (Україна)
Хамарта Е.С., Ph.D., професор, Університет ім. Неджметтин Ербакана (Туреччина)
Ціфци С.С., Ph.D., доцент, Університет ім. Неджметтин Ербакана (Туреччина)
Цюрупа М.В., д-р філософ. наук, професор КДАВЛП ім. гетьмана Конашевича-Сагайдачного (Україна)
Щудло С.А., доктор соціологічних наук, професор, ДДПУ імені Івана Франка (Україна)

Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарного знання у сучасному інформаційному просторі: національний та міжнародний аспекти : зб. наукових праць / за заг. ред. д.філос.н. Журби М.А. – Монреаль: СРМ «ASF», 2019. – 157 с.

У збірці здійснюється багатоаспектний аналіз трансформації сучасної культури, духовності в інформаційному просторі з урахуванням специфіки й соціальної динаміки філософії, етики, естетики, мистецтва, психології, педагогіки, соціології, економіки, політики і права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів та студентів.

УДК 3(045)

ББК60Я43

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат та інших відомостей.

© Колектив авторів, 2019

Kikinezhdi O.M.,
*Doctor of Psychological Science, Professor,
Head of the Psychology Department of
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
Director of the Scientific Research Centre of the Problems of
Gender Education and Upbringing Pupils and Students of NAPS of Ukraine –
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
Ukraine, Ternopil*

Kikinezhdi S.V.,
Student, LaSalle College,

Québec, Montreal

TOPICAL ISSUES OF GENDER IN THE MODERN INFORMATION SPACE

The policy of European integration is officially recognized as the primary vector of democratic development in Ukraine, that involves the gender egalitarianism according to European legal standards in society, provides equal access for women and men to social, economic, cultural and educational resources as an integral condition of rights and freedoms, which increases the effectiveness of national gender mechanism, development and implementation of innovative practices in education and gender studies, to apply the equal rights for young people in the context of globalization and multiculturalism. The Vice Prime Minister of Ukraine Ivanna Klympush-Tsyntsadze has said "Non-discrimination, equality, human rights – all begin out of education. Our children should recognize these values at the secondary school. We do it not for our foreign partners, but for our future, where there is no place for such shameful things as, for example, sexism or domestic violence" [1].

A gender misbalance, vertical-horizontal stratification is typical for Ukraine. Gender asymmetry is observed in the "masculinization" and "feminization" of students' society, which can be explained by the one-sided gender socialization of children and youth, a psychological pressure expressed by society, that imposes sexual stereotypes, the activation of anti-gender movements, the false information about gender equality is spreading through Internet, schools, the media, streets. It leads to the denial of the principles of equality between women and men by the gender politics especially in Ukraine. It proves the necessity to improve national gender policy and develop informational and educational spheres [5;6;7].

The priority task of the humanization of higher education is creating a non-discriminatory environment, preventing the infraction of academic honesty and increasing the academic culture of all subjects of the educational process (students and teachers).

Today the world's humanities is focused on the issue of observance of human rights and freedoms, using educational platforms with the best practices for the formation of a gender-sensitive, non-discriminatory environment in educational institutions ("gender equitable learning environment", "gender-balanced education", "gender equality in education", "gender-equitable education" and "gender-fair education", "non-sexist education"). Rapid market changes, that Ukraine is striving to achieve during last years, are inevitably affecting the spheres of economic lives of sexes, their psychological readiness for self-actualization in the market conditions which require from everyone to accept responsibility for their own economic capacity. This is about economic self-actualization, the success or unsuccess of which influences the social functioning of a family, psychological prosperity of an individual. The term of economic self-actualization is directly related to the professional self-sufficiency of an individual, his/her level of social economic achievements. Modern world trends allow for active involvement in economic life both men and women mainly in the developed Western European countries, the United States and Canada [2; 4].

Considerable experience of studying gender problems and familiarization with the best educational practices of foreign countries have given the opportunity to form our own vision as to further institutionalization of gender and educational mechanisms in the national school. In the process of the activity of the Scientific Research Centre of the Problems of Gender Education and Upbringing Pupils and Students of NAPS of Ukraine – TNPU by Volodymyr Hnatiuk gender ideology of educational practice as a strategic direction of the state policy of egalitarianism are developed and experimentally substantiated; gender education standards are implemented; gender expertise of educational content is conducted, mass media and gender audit of university.

The goal of gender audits (G. A.) – is analysis of the universities in gender discourse of public policy. The tasks of G. A. are: Explore the availability of gender resources in the system of equality - inequality (policy and strategy of education, training programs, institutional practices, methods of teaching and forms of assessment, the nature of gender interaction, etc.) in order to make a critical analysis of the university's experience for implementation of complex gender approach; Outline the problem sphere of deepening the gender studies in the academic field and define general guidelines for implementation of gender components in higher school.

The survey includes: 130 teachers (64 women and 66 men) and 298 students (180 female students and 118 male students). Gender social modeling has been revealed in stereotyping of thinking and conscience of sex and age samples concerning different spheres of activity and choices of occupations, building up a career and its connection with family roles, prestige and social status etc., that is a confirmation of existing phenomena of "glass ceiling", "dual employment", inferiority position of female faculty. The gender asymmetry in feminization of

pedagogical university (the predominance of females in comparison with males (62,4% : 37,6%) among faculty [3].

The ambivalent attitude of female and male respondents to gender roles has been discovered. In particular, more skeptical attitude of male faculty to equality of sexes has been noted; validation of a problem of inequality by biological, innate peculiarities of sexes; predominance of androcentrism in communication that leads to gender insensitive attitude in subject-subject interaction on all levels of higher educational institution, inadequate analysis by the youth and staff of the educational institution of gender discrimination practices (nearly half of the male respondents pointed out indulgent and patronizing attitude of faculty to female students, less exacting and more friendly attitude to them. Almost equal number of male and female respondents has pointed out more benevolent attitude to male students at university. That is, in their opinion, connected with feminization of academic groups and special attitude to considerably smaller number of boys).

The extension of a range of information and educational component of a gender approach (gender audit tools design, the statistical data collection, etc.), description and analysis; designing child abuse prevention programs and antidiscriminatory practice in children subculture and pedagogical interaction, its approbation in all-Ukrainian network of the gender educational centres) will assist further institution development of gender in social and humanitarian space.

The realization of the project "Gender mainstreaming in higher educational establishments of Ukraine" has proved the effectiveness of conducting a gender audit as a practical instrument in realization of quality monitoring as to the subject of gender sensitivity-insensitivity of individuals involved in educational process that will let us outline the prospects of the world-view potential of liberal education from gender methodology point of view, its quality as imperative of academic culture moving from paternalism to parity facing modern challenges – providing national mechanism of the state gender politics.

In this context requirement of time is creation of gender-equitable environment which is interpreted by us as a non-discriminatory, health preservation, creative and developing, which is based on the principles of social equity, gender equality, child-centrism, egalitarianism and parity of both sexes, in which the full personality development is ensured, regardless of sex, age, capacity, race, culture, religion, ethnicity, etc.

The formation of gender-equitable environment on the basis of "partnership pedagogy" and gender "matrix" of humanistic pedagogical heritage, integration of competent, personally oriented and gender approaches will help into formation of gender culture and the egalitarian outlook of children and youth (gender competence, sensitivity, tolerance) as important factors of personal and professional self-realization of both sexes, democratic world-view and civilian life-realization of girls and boys in the sphere of national being.

Literature

1. Introducing the Gender Equality Strategy to Education, we Create a Future without Sexism and Domestic Violence. Retrieved from <http://www.genderculturecentre.org/gendera-rivnist-v-osviti/> [in Ukrainian].
2. Hankivsky, O., & Salnykova, A. (Eds.) (2012). Gender, politics, and society in Ukraine. – Toronto: University of Toronto Press.
3. Kikinezhdi, O.M., Kikinezhdi, S.V., & Shulha, I.M., et al. (2015). From Paternalism to Parity: Gender Mainstreaming in Higher School of Ukraine. Results of the “Family-friendly University” Initiative and the Experience of Implementing the Gender Policy to Ukrainian Universities. N. Svitailo (Ed.) (pp. 78-83). Sumy: Publishing House RA «Khoroshye Lyudi» [in English].
4. Kostiuk, O.O. (2016). Gender Education of Canadian Secondary School Students (from 1960's till the beginning of the XXI century). Extended abstract of candidate's thesis. Ternopil: Osadtsa Yu.V. [in Ukrainian].
5. Martseniuk, T.O. (2014). Best Practices for Implementing Gender Equality at Work: International Experience and Ukraine. “Г”: gender magazine. 2. 16–21 [in Ukrainian].
6. Skoryk, M.M. (2017). Gender Discrimination in Access to Labor and Services: Estimate of the State of Implementation of the Anti-Discrimination Directives of Council of EU by Ukraine: analytical study. Kyiv: Biuro Sotsialnykh ta politychnykh rozrobok [in Ukrainian].
7. Women and Men in Leadership Positions in Ukraine. A Statistical Analysis of Business Registration Open Data (September, 2017). Retrieved from <https://cutt.ly/S7Dpe>
8. Equitable and Non-discriminatory Quality Educationю Retrieved from https://ei-ie.org/media_gallery/Policybrief_07_equitable_eng.pdf.

Кравченко О.Ю.,

*аспірантка, асистент кафедри методики навчання
суспільних дисциплін і гендерної освіти*

Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова,

Україна, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МЕДІАГРАМОТНОСТІ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Сучасний світ набув ознак інформаційного, що призвело до змін умов навчання, технологій та навіть свідомості здобувачів освіти. Одним із головних пріоритетів державної політики в освітній сфері є підвищення якості освіти. Особлива увага приділена на необхідності забезпечення зростання ступеня відповідності змісту та форм освіти соціально-економічним реаліям у світі, що змінюється щоденно.

Термін «медіаграмотність» в Україні визначається, як «сукупність знань, навичок та умінь, які дозволяють людям аналізувати, критично оцінювати і створювати повідомлення різних жанрів і форм для різних типів